

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Sáu, ngày 06/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 96

CẢNH TÙY THEO TÂM MÌNH MÀ CHUYỂN

Chúng ta quán sát, hằng ngày, chúng ta chuyển cảnh hay chúng ta bị cảnh chuyển tâm? Nếu chúng ta nghe lời khen thì chúng ta cảm thấy rất vui, nghe lời chê thì chúng ta cảm thấy buồn thì chúng ta đã bị cảnh chuyển. Chúng ta muốn chuyển được cảnh thì chúng ta phải thật làm, chúng ta không thật làm thì chúng ta sẽ bị hoàn cảnh chuyển. Trong thuận cảnh, chúng ta rất dễ dàng lơ là, mất cảnh giác, trong nghịch cảnh thì chúng ta thường có sự phản tỉnh.

Người thế gian nói: “Chiến trường không khiến con người gục ngã nhưng thương trường dễ làm con người gục ngã”. Trong chiến trường, trong hoàn cảnh khó khăn mọi người đều đề cao cảnh giác; trên thương trường, trong hoàn cảnh thuận lợi con người thường không có sự phản tỉnh. Chúng ta phải cố gắng chuyển đổi hoàn cảnh không để hoàn cảnh sai khiến chúng ta. Một người diễn kịch cho người khác xem thì họ phải làm chủ cục diện của vở kịch đó. Chúng ta thường diễn kịch nhưng chúng ta hoàn toàn quên mình là người diễn, chúng ta bị cuốn hút, chìm vào trong hoàn cảnh mà không thể đứng ngoài hoàn cảnh để quán sát.

Chúng ta tùy theo hoàn cảnh thì khi bệnh khổ, cái chết đến, chúng ta không thể chuyển được cảnh. Trong mọi hoàn cảnh, chúng ta phải luôn luôn đề cao cảnh giác. Hòa Thượng từng nói: “**Bạn phải là người tạo hoàn cảnh đừng để hoàn cảnh tạo mình**”. Chúng ta phải làm chủ được hoàn cảnh đừng để hoàn cảnh làm chủ mình. Tôi áp dụng lời dạy này trong mọi việc nên tôi cảm thấy không thấy có việc gì là khó. Việc khó đến mức độ nào thì cuối cùng tôi vẫn vượt qua. Chúng ta gặp một chút khó khăn thì chúng ta đã thối tâm, chán nản thì đó là chúng ta bị hoàn cảnh tạo, bị hoàn cảnh dẫn dắt.

Hôm qua, có một người mới đến Sơn Tây làm một ngày thì đã muốn thôi lui, chúng ta nỗ lực thì chúng ta sẽ vượt qua hoàn cảnh. Người thế gian nói: “**Đi sông đi biển không chết mà chết ở vũng trâu nằm**”. Chúng ta vượt qua được sóng biển nhưng không vượt qua được vũng trâu nằm. Có những hoàn cảnh tưởng chừng rất đơn giản nhưng chúng ta không thể vượt qua do chúng ta lơ là, thất ý, không kiểm soát tâm.

Tập khí, phiền não của chúng ta là thói quen đã hình thành từ nhiều đời, nhiều kiếp. Trong vô hình chung, trong bất giác những thói quen này tự khởi lên. Các bậc A-

La-Hán đã chứng đạo, khi nghe thấy Thiên nhạc cũng bất chợt lắng lại theo tiếng nhạc. Chúng ta không khắc ý, quán sát thì chúng ta dễ dàng bị hoàn cảnh lôi kéo. Chúng ta nhất định không phạm phải những việc trái với giới luật, ảnh hưởng đến giới thân, huệ mạng của mình. Đây chính là chúng ta nhất định không được phạm “*sát, đạo, dâm, vọng*”. Khi chúng ta khởi ý niệm “*tham, sân, si, mạn*” thì chúng ta phải nhanh chóng phản tỉnh, nếu chúng ta để cơn sân nổi lên thì chúng ta đã bị hoàn cảnh chuyển.

Chúng ta phải đặc biệt chú ý kiểm soát những tập khí của thân, khẩu, ý vì những tập khí này rất dễ dấy khởi. Chúng ta đừng tiếp xúc với những hoàn cảnh khiến cho những tập khí xấu ác của chúng ta bị dẫn khởi, nhà Phật gọi đây là tránh duyên. Thí dụ, chúng ta ngồi cùng những người ăn nhậu hay chúng ta bước vào vũ trường thì tập khí của chúng ta sẽ bị dẫn khởi. Chúng ta đến những nơi cần đến và không nên đến những nơi không nên đến. Việc này, nếu chúng ta không đặc biệt chú ý, chúng ta lơ là, xem thường thì chúng ta sẽ bị hoàn cảnh dẫn dụ.

Người thế gian thường hỏi nhau rằng: “*Một người đạo cao đức trọng tại sao lại làm như vậy!*”. Người chân thật đạo cao đức trọng thì họ sẽ biết hoàn cảnh nào nên đến, hoàn cảnh nào phải tránh xa, họ cũng sẽ tránh xa “*danh vọng lợi dưỡng*”, ý niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”. Chúng ta chưa thể chuyển được hoàn cảnh thì tốt nhất là chúng ta nên tránh những hoàn cảnh có thể dẫn khởi tập khí xấu ác. Người thế gian cũng thường nói: “*Yếu đừng ra gió*”. Chúng ta yếu mà chúng ta ra gió thì chúng ta sẽ dễ bị cảm. Nhiều người tu học chưa có công phu nhưng lại muốn học rộng, nghe nhiều, cuối cùng họ bị hoàn cảnh thay đổi theo chiều hướng xấu.

Trước đây, tôi biết một người, người này thường qua lại với một đồng tu khác, một thời gian sau họ thay đổi những điều trước đây họ theo đuổi, không còn tin chuẩn mực Thánh Hiền. Hòa Thượng thường nhắc chúng ta: “**99% chúng ta có nguy cơ rơi vào tà kiến**”. Tất cả chúng ta ở đây đều có nguy cơ rơi vào tà kiến. Từ lâu, tôi sợ mình rơi vào tà kiến nên tôi chỉ học, chỉ nghe một mình Hòa Thượng Tịnh Không, tôi không nghe bất cứ một pháp nào khác. Chúng ta có một vị Thầy đầy đủ trí tuệ như Hòa Thượng Tịnh Không thì cả cuộc đời này chúng ta cũng không đủ thời gian để hành trì, làm theo. Chúng ta học rộng, nghe nhiều thì sẽ bị xen tạp.

Chúng ta quán sát, hằng ngày, chúng ta chuyển được hoàn cảnh hay chúng ta vẫn bị hoàn cảnh chuyển tâm? Chúng ta phải chân thật phản tỉnh! Thí dụ, chúng ta nhìn thấy một mâm chén bát chưa rửa thì chúng ta cảm thấy phiền não hay chúng ta sẽ nhanh chóng đi rửa? Chúng ta nhìn thấy nhà chưa quét, sân chưa dọn dẹp thì chúng ta nên đi làm. Chúng ta bắt đầu làm từ những việc nhỏ nhất, đây là chúng ta đã chuyển hoàn cảnh. Hằng ngày, khi tôi đứng từ trên cao nhìn xuống, tôi quan sát thấy hàng cây nào hôm qua chưa được tưới thì tôi xuống tưới. Đây là tôi đã chuyển hoàn cảnh. Nếu chúng ta không chuyển được những việc rất nhỏ thì những việc lớn hơn chúng ta không thể chuyển được.

Hòa Thượng nói: ***“Các vị phải nên biết, cảnh giới bên ngoài là cảnh tùy tâm chuyển không phải là tâm tùy cảnh chuyển. Nếu tâm chúng ta bị hoàn cảnh chuyển thì chúng ta là một phàm phu, là người thật đáng thương!”***. Chúng ta chuyển được hoàn cảnh thì chúng ta sẽ rất tự tại. Nếu chúng ta không chuyển được hoàn cảnh thì chúng ta sẽ phiền não. Người mà không chuyển được hoàn cảnh mà bị hoàn cảnh chuyển thì thật đáng thương. Chư Phật Bồ Tát đến thế gian chính là để dạy chúng ta chuyển cảnh, chuyển ác thành thiện, chuyển mê thành ngộ, chuyển phàm thành Thánh. Các Ngài không chỉ nói bằng lời mà các Ngài làm ra tấm gương cho chúng ta.

Thích Ca Mâu Ni Phật vốn là một vương tử, có vợ đẹp, con xinh nhưng Ngài không bị hoàn cảnh đó xoay chuyển mà Ngài hoàn toàn xoay chuyển được hoàn cảnh. Người thế gian luôn mong cầu ***“danh vọng lợi dưỡng”*** nhưng Thích Ca Mâu Ni Phật đã từng là một thái tử, tương lai là một vị vua nhưng Ngài đã không bị đắm nhiễm. Chúng ta không thể chuyển được cảnh nên chúng ta mãi là một phàm phu. Hằng ngày, chúng ta khởi tâm động niệm, hành động tạo tác, đối nhân xử thế tiếp vật đều bị tập khí xấu ác sai sử, chúng ta qua lại với người, làm gì cho ai đều vì lợi. Người thế gian làm gì cũng đều cần tiền lương, nếu tiền lương ít thì họ chỉ làm cho để coi. Chư Phật Bồ Tát đến thế gian làm mà không cần lương. Ai cũng sợ mình bị thiệt thòi, khó khăn nhưng tại sao chúng ta không tự tạo cho mình một hoàn cảnh tốt đẹp?

Hôm qua, tôi bảo một người mới đến là anh hãy học làm đậu, hằng ngày, anh ta thường nói những chuyện không thật, tôi bảo anh ta học một nghề để tương lai có nghề sống. Sau khi làm xong đậu, anh ăn thử và nói đậu rất thơm, ngon. Sau đó, tôi bảo anh mang đậu đi tặng mọi người, chúng ta làm ra đậu ngon nhất sau đó mang đi tặng mọi người. Chúng tôi tranh thủ tặng khi đậu còn nóng để mọi người ăn cảm thấy đậu có mùi vị ngon nhất.

Khi chúng ta tặng quà cho người, chúng ta có dụng tâm hay không? Chúng ta phải tranh thủ từng phút để mọi người được nhận những vật phẩm tốt nhất. Chúng ta muốn khởi được tâm tặng cho đã rất khó nhưng chúng ta cần dụng tâm để sản phẩm mang tặng cho có chất lượng tốt nhất. Tôi muốn khai thị cho người mới đến này bằng những việc thực tế để anh chuyển hoàn cảnh nội tâm. Tôi hướng dẫn anh quy trình làm đậu, từ ngâm đậu, vo đậu, luộc đậu, nấu đậu, cắt đậu, sau đó mang đi tặng mọi người. Khi chúng tôi mang đậu sang cho bác hàng xóm để bác mang tặng mọi người, bác nói, đậu rất ngon nên mọi người nhìn thấy thì đã muốn đến nhận. Bác hàng xóm phải cho đậu vào túi để mang đến tặng cho những người chưa được nhận. Đây là chúng ta tự tạo ra hoàn cảnh tốt. Điều quan trọng là chúng ta có mở rộng được tâm hay không, chúng ta mở rộng được tâm thì chúng ta sẽ tạo được hoàn cảnh tốt. Chúng ta cần mở tâm rộng lớn đến vô lượng vô biên.

Chư Phật Bồ Tát khai mở vô lượng phương tiện khéo léo nhất để tiếp độ chúng sanh. Chúng ta làm rau, làm đậu thì đó chính là phương tiện. Chúng ta mở trường học, mở trại hè, mở lớp “*Kỹ Năng Sống*” dạy các con, tổ chức Lễ tri ân thì đó cũng đều là phương tiện. Tất cả những việc gì chân thật lợi ích chúng sanh thì đó là bản hoài của chư Phật. Chúng ta muốn khai mở được vô lượng phương tiện thì chúng ta phải khai mở tâm đại từ đại bi. Chúng ta chưa khai mở được tâm đại từ đại bi thì chúng ta phải hướng đến đó để làm.

Mấy hôm trước có một người mang mít đến tặng cho chúng ta. Chúng ta đã tặng rau, đậu cho họ và họ cũng đã phát ra được tâm tri ân, báo ân. Chúng ta đã tạo ra được phong khí hài hòa, tốt đẹp. Đây chính là cảnh tùy tâm chuyển. Tại sao chúng ta không chuyển được hoàn cảnh mà để hoàn cảnh chuyển tâm chúng ta?

Hòa Thượng nói: “***Phật Bồ Tát đến thế gian này là để dạy chúng sanh chúng ta chuyển cảnh mà thôi! Chuyển từ cảnh giới của phàm phu bước vào cảnh giới của Phật, chuyển tâm ác thành tâm thiện. Người không học Phật không biết chuyển đổi hoàn cảnh cho nên họ khổ không nói ra lời***”. Phật Bồ Tát đến thế gian này là để dạy chúng sanh chuyển cảnh, thoát khỏi cảnh mê lầm, thoát khỏi cảnh chìm đắm trong “*danh vọng lợi dưỡng*”, chìm đắm trong “*tự tư tự lợi*”, chìm đắm ở trong hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, chìm đắm trong “*tham, sân, si, mạn*”.

Chúng sanh khổ vì đắm chấp vào hoàn cảnh mà không biết chuyển đổi hoàn cảnh. Hằng ngày, chúng ta chìm đắm trong “*tham, sân, si, mạn*”, ảo danh, ảo vọng, túng tình, tùy tiện hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, chúng ta luôn bị hoàn cảnh lôi đi thì chúng ta không thể không khổ! Chúng ta làm theo lời Phật dạy thì chúng ta sẽ nhìn thấy kết quả ngay trong đời sống hiện tại. Nếu như có lợi mà ta không dành, ngược lại còn nhường cho người, vậy thì chắc chắn chúng ta sẽ thay đổi hoàn toàn hoàn cảnh. Chúng ta không biết nhường nên chúng ta không thể thay đổi được hoàn cảnh. Chúng ta muốn chuyển được hoàn cảnh khổ đau, bức bách, thiếu thốn thì chính chúng ta phải nỗ lực.

Người xưa kể câu chuyện, có một người nữ ra bờ sông muốn nhảy xuống sông, một vị Tỳ kheo nhìn thấy và hỏi cô lý do cô muốn quyên sinh. Cô nói cuộc đời của cô rất nghèo khổ, thiếu thốn nên cô không còn muốn sống nữa. Vị Tỳ kheo nói: “*Vậy thì cô hãy bán cái nghèo đó cho tôi đi!*”. Người nữ ngạc nhiên hỏi: “*Cái nghèo mà cũng có thể bán được hay sao?*”. Vị Tỳ kheo nói: “*Cô hãy xuống sông múc một bát nước và tặng bát nước đó cho tôi!*”. Người nữ đó nghèo đến mức độ không có một chiếc bát để múc nước, vị Tỳ kheo q cho cô mượn chiếc bát của mình. Sau khi cô gái cúng dường cho vị Tỳ kheo bát nước, vị Tỳ kheo chú nguyện, phát tâm từ bi tiếp nhận sự cúng dường của người nữ, sau đó Ngài uống hết bát nước. Người nữ cảm thấy rất vui vì cô đã tặng được bát nước cho một vị Tỳ kheo, cô không còn có tâm muốn quyên sinh. Hoàn cảnh của cô đã hoàn toàn được chuyển đổi.

Tôi thường khuyên mọi người tích cực làm những việc thiện lành. Chúng ta đừng cho rằng mình phải làm mọi cách để giáo dục con của mình cho thật tốt. Nếu chúng ta đã làm hết cách mà chưa giáo dục được tốt con của mình thì chúng ta hãy đi làm những việc cần làm. Nếu con của người khác chịu nghe lời chúng ta thì chúng ta cố gắng dạy tốt con nhà người khác. Gia đình chúng ta chưa có hạnh phúc, nếu chúng ta có duyên giúp gia đình người khác hạnh phúc thì chúng ta dùng tâm chân thành tích cực giúp gia đình họ có hạnh phúc, tự nhiên gia đình chúng ta cũng sẽ hạnh phúc đong đầy.

Cải tạo vận mệnh chính là cải tạo hoàn cảnh. Người thế gian tin vào phong thủy. Phong thủy là tướng. Tướng tùy tâm chuyển. Nếu tâm chúng ta chuyển thì tướng cũng sẽ theo đó mà chuyển. Tâm chúng ta chuyển thì phong thủy cũng sẽ hoàn toàn chuyển đổi. Hơn mười năm nay, khi tôi đi đến đâu, mọi người đều nói tôi đi đến đâu cũng tặng quà cho mọi người. Đây là tôi đã chuyển được hoàn cảnh, chuyển được phong thủy. Hòa Thượng nói: ***“Nếu tâm chúng ta chuyển đổi thì chẳng những tướng của chúng ta chuyển đổi mà phong thủy, vận mạng của chúng ta cũng sẽ chuyển đổi”***. Chúng ta chưa có kết quả thật nên chúng ta chưa tin. Chúng ta thật làm thì chúng ta sẽ có kết quả thật.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!